

The CCB-bulletin, no 6, 4 July 2003
<http://www.wageningen-ur.nl/ccb/>

In this Bulletin:

UPCOMING EVENTS

1. 9th International Drainage Workshop, , Utrecht, The Netherlands (Alterra-ILRI, 10-13 september)
2. Cursus hoe leidt u een EU project? (Senter, 27 Augustus 2003 en 11 september 2003)

VACANCIES

-

NEWS ITEMS

3. Verslag voorlichting bijeenkomst BSIK subsidie aanvragers (SENER, 24 juni 2003)
4. European Union about Greenhouse gas emissions trading (Strasbourg, 2 July 2003)
5. Mediterranean Renewables Project Advances (UNEP, 27-06-2003)
6. Risoe Conference Explores Post-Kyoto Energy (UNEP, 27-06-2003)
7. New REED Project for China (UNEP, 27-06-2003)
8. CHIOTTO Website on-line (CHIOTTO, June 2003)
9. Versnelling van gemeentelijk Klimaatbeleid (NOVEM, 19-06-2003)
10. Duurzame energie fondsen voor particulieren in Limburg en Noord-Brabant (NOVEM, 19-06-2003)
11. Wet. Raad voor het Regering : Nederland kan nieuwe milieuproblemen niet aan (Milieuactueel, 23-06-2003)

1. 9th International Drainage Workshop, September 10-13 2003, Utrecht, The Netherlands

More info:

<http://www.alterra-research.nl/pls/portal30/docs/FOLDER/ilri/ILRI/workshop/index.htm>

We want to convey to the international community the significance of the role of drainage in Integrated Water Resources Management (IWRM) in Agriculture. Our aim is also to create an awareness among non-drainage experts of the role of (controlled) drainage in the crop production chain, for which innovative designs, layouts and management tools are necessary. Drainage plays an essential role in reducing and managing waterlogging and salinity, thereby avoiding the destruction of the productive potential of the land resource. Controlling drainage and consequently controlling water quality is of paramount importance for health, environment and crop production.

Four main topics and twenty-one underlying subjects have been selected for discussion at the IDW9.

The topics reflect a request for :

- input on technical and local level (Topics 1),
- regional level (Topics 2 and 3) and
- stakeholders involvement (Topics 4).

The participants will discuss materials, designs, management, environmental impacts, economics, and, most of all, relationships between the various disciplines.

To structure this discussion, the organising committee seeks contributions in the form of research papers, state-of-the-art papers, discussion papers and posters, but in particular your active involvement in the discussions. To have you well prepared for the workshop; we want to start the discussion straight away via internet, so that we can use the actual workshop to formulate recommendations.

2. Cursus hoe leidt u een EU project? (27 Augustus 2003 en 11 september 2003)

Meer info: www.senter.nl/projecttrainingkp6

Bent u van plan om binnenkort een leidende rol te gaan spelen in een project binnen het Zesde Kaderprogramma (KP6) van de Europese Unie? Dan is de Projecttraining KP6 wellicht interessant voor u.

Doel: de deelnemers een kijkje geven in de keuken waar EU-projecten worden voorbereid. De training richt zich op de specifieke aspecten bij het vormgeven, organiseren en leiden van KP6-projecten. Het biedt de cursist handvatten om weloverwogen te kunnen besluiten al dan niet een leidinggevende rol in een project op te gaan eisen en geeft voldoende bagage mee om goed beslagen ten ijs te komen als gekozen wordt voor een rol als projectcoördinator of work package leader.

Het volledige programma voor deze dag vindt u op onze website. Deze projecttraining duurt één dag en zal door Senter/EG-Liaison gegeven worden op woensdag 27 augustus en donderdag 11 september 2003 in het kantoor van Senter/EG-Liaison in Den Haag.

De kosten voor deelname bedragen 125 EURO inclusief lunch en een documentatiemap. U kunt zich inschrijven via bovengenoemde website.

Let op: Het aantal plaatsen op beide dagen is beperkt en de inschrijving is op volgorde van ontvangst.

Met vriendelijke groet,

Koos de Korte
Bert van Werkhoven
Senter/EG-Liaison

Postbus 93144
2509 AC Den Haag
tel: (070) 37 35 250

3. Verslag voorlichting bijeenkomst BSIK subsidie aanvragers

Meer info: <http://www.senter.nl/asp/page.asp?id=i001263&alias=iceskis>

Bsik heeft een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor Bsik -aanvragers op 24 juni jongstleden. Deze bijeenkomst vond plaats op 24 juni 2003 in het Olympisch Stadion te Amsterdam. De heer Kees Vijlbrief lichtte de beoordelingsprocedure nog eens kort toe. Het stappen plan voor de beoordeling is down te loaden op deze website. Download ook hier de verschillende powerpoints van de Sprekers.

4. European Union about Greenhouse gas emissions trading (Strasbourg, 2 July 2003)

Commissioner Wallström hails final agreement on climate change breakthrough

Today, the European Parliament voted in favour of a compromise package on emissions trading, thereby finalising a Directive which will give carbon dioxide a market value across the Community from January 2005. "The agreement on this Directive signifies a breakthrough both for climate change and emissions trading", Environment Commissioner Margot Wallström declared: "It means that the largest emissions trading scheme in the world to date will be a reality from 2005, and that the architecture foreseen under the Kyoto Protocol is coming to life. Companies across 25 countries must now start incorporating climate change into day-to-day commercial decisions, and begin assessing what innovative steps they can take to reduce emissions."

Emissions trading will, for the first time, set limits on the emissions of carbon dioxide from energy intensive sectors. Companies reducing emissions to a level below their limit can sell this over-achievement to other companies above their limit; or "bank" it for future use. A company's strategy will largely depend on the price at which emission reductions are traded. In this way, the EU scheme will not only allow emission reductions to take place at minimum cost to the economy, but it will also bring climate change into the boardroom through giving carbon reductions a value. This in turn promotes innovation, which brings new opportunities to companies within the European Union.

Margot Wallström added: "When the European Union signed up to the Kyoto Protocol, we knew that this commitment would require solid action to follow. The EU emissions trading scheme demonstrates the Community's willingness to take such action which is not only ambitious in its scope but swiftly decided upon. I hope that other countries become inspired by our progress, in order that global action is taken to protect current and future generations from climate change."

The EU scheme will be the first multi-national emissions trading scheme in the world covering all the Member States of an enlarged European Union. It is estimated that about 46% of the EU's total CO₂ emissions in 2010 will be brought under the scheme. The EU is encouraging other countries to adopt measures to tackle climate change such as emissions trading, and has indicated its willingness through specific text in the Directive to link the EU scheme to trading schemes in those countries that have ratified the Kyoto Protocol. The Kyoto Protocol has been ratified by over 110 developed and developing countries across the world, although this does not include the US which has withdrawn from the global framework for addressing climate change.

The final changes voted through in the compromise package today include:

Method of allocating allowances: Auctioning has been extended to the first phase of the scheme. Member States now have the discretion to auction up to 5% of allowances in the first phase (2005-07), and up to 10% of allowances in the second phase of the scheme (2008-12). The

remainder of the allowances will be allocated free-of-charge. Quantity of allowances allocated: Further safeguards protecting against the over-allocation of allowances have been added. Plus, the Directive now explicitly states that Member States must show that they are on a path to meeting their Kyoto Protocol obligations (2008-12) when proposing the quantity of allowances to be allocated to companies in the first phase (2005-07).

Credits from the Kyoto Protocol project mechanisms (Joint Implementation and the Clean Development Mechanism): New text emphasises the importance of the Community undertaking domestic action to achieve greenhouse gas emission reductions, alongside using credits resulting from emission reductions made outside the Community. Future extension of the scheme to other sectors: The Commission will assess the coverage of the scheme in 2004 and 2006 with a view to the possible inclusion of other sectors, for example, the chemical, aluminium and transport sectors.

As a formality, Council will adopt the Directive without discussion in one of its next meetings, and it will enter into force as soon as it bears the signatures of both the President of the Parliament, and the President of the Council. The Commission will shortly put forward a new proposal to link the Kyoto Protocol project mechanisms to the EU emissions trading scheme. The proposal will provide details as to how project credits will enter into the EU market, the use of which will further lower the costs to companies with emission reduction obligations.

5. Mediterranean Renewables Project Advances (27-06-2003)

Source: Newsletter of URC and UNEP (27-06-2003)

The UNEP project to promote new finance options for renewable energy in the Mediterranean region continues to advance with preliminary renewable energy technology and policy assessment reports prepared for Morocco, Tunisia and Egypt.

- Promotion of Renewable Energy Technologies in the Mediterranean Region is being co-ordinated with the International Energy Agency, the Observatoire Méditerranéen de l'Energie (OME) and the Mediterranean Association of the National Agencies for Energy Conservation (MEDENER) and backed by the Italian Ministry of Environment and Territory.
- Financial consultants Econergy International have won the tender to prepare an overview of the renewable energy finance sector for the Mediterranean region and to prepare a discussion paper on potential UNEP-sponsored financial mechanisms to support renewable energy deployment. UNEP's Eric Usher says those mechanisms could include both "patient capital" funds utilizing a mix of public and private funds which allows for long finance periods and lower rates of return, and Certified Emission Reductions units generated by CDM projects and tradable renewable energy certificates.

The Project will also focus on strengthening policy frameworks and building private sector project development capabilities. A stakeholder consultation process will be carried out in July 2003 for the three project countries and a preliminary brief, detailing the proposed financing support mechanisms, will be prepared for September. Usher says the first mechanism(s) could be in place by fall 2003.

Contact: Eric Usher, UNEP, Ph: +33 1 4437 7614, eric.usher@unep.fr

6. Risoe Conference Explores Post-Kyoto Energy

Source: Newsletter of URC and UNEP (27-06-2003)

more information go to: <http://www.risoe.dk/konferencer/energyconf/>

More than 120 researchers and policymakers attended an international conference at Denmark's Risoe National Laboratory in May to explore energy technologies to meet post-Kyoto targets. Co-sponsored by Risoe and UNEP with organizational assistance by the Centre, the conference presented new developments and trends in energy technologies that may become main contributors to overall energy supply in the next 15 to 20 years, and the critical actions required now to encourage those technologies.

Conference topics included:

- * Future requirements derived from global scenarios
- * Advances in traditional supply technologies
- * Advances in present renewable technologies, wind, solar, biomass
- * Emerging futuristic renewable technologies
- * Integrating new technologies into the energy systems
- * Economic and policy issues.

In his keynote address, Executive Director of UNEP, Klaus Töpfer, said that cleaner and more efficient energy technologies are "essential for sustainable development and critical for meeting the Kyoto targets". With Kyoto ratification due later this year, Töpfer emphasized that the focus of policymakers in developing countries will be to provide access to reliable and affordable energy services for expanding populations and industries, ensuring economic growth that leads to improved living standards.

Töpfer noted a number of initiatives under UNEP's Energy Programme designed to provide energy services to the world's poor and which also support the Johannesburg Plan of Implementation adopted at the World Summit on Sustainable Development and the Millennium Development Goals - both of which highlight the need for improved access to reliable and affordable energy services for sustainable development. "The scale of bringing clean energy to developing countries is huge. In Africa, Asia, and Latin America 1.6 billion people lack access to electricity and only 15 percent of large cities in developing countries have acceptable air quality, largely due to the way energy is used in homes and industries and for transport," says Töpfer.

Although renewable energy technologies hold great potential, Töpfer said that policymakers "must be pragmatic about their contribution in the medium term" as fossil fuels would be the primary energy option for at least the next couple of decades. The challenge, he added, is how to use fossil fuels more efficiently and how to reduce their negative environmental effects. The transition to cleaner and more advanced fossil fuel technologies is also essential in supporting sustainable development. "Many developing countries have large reserves of fossil fuels, and it is natural to expect that they will use these to meet rising demands for energy services," he says. Also discussed was the Clean Development Mechanism as a major incentive for stimulating technology transfer, where developing countries can use "technology leapfrogging" to advance their sustainable development objectives while reducing greenhouse gas emissions.

7. New REED Project for China (27-06-2003)

Source: Newsletter of URC and UNEP (27-06-2003)

Contact: Aki Maruyama, UNEP, ph: +33 1 4437 1627, aki.maruyama@unep.fr

With backing from the United Nations Foundation, UNEP will soon launch another Rural Energy Enterprise Development (REED) initiative. The China Rural Energy Enterprise Development Project (CREED) will focus on the northwestern part of China's Yunnan province and surrounding areas that are globally recognised for their rich biodiversity. After an implementing partner meeting in early June in Paris, the project will be launched in the later northern hemisphere summer.

CREED is particularly focused on preserving the region's rich biodiversity. UNEP's CREED representative Aki Maruyama says that while biodiversity loss in the area is heavily related to past logging practices, the unsustainable harvesting of fuelwood to meet basic cooking and heating needs is exacerbating the problem; affecting environmental services such as watershed protection and increasing greenhouse gas emissions. The current local practice of burning large quantities of wood in open, indoor fires also has large, direct, and adverse health consequences for rural people. CREED's aim is thus to create a sustainable energy development path for these people while improving rural health and alleviating deforestation and the resulting loss of biodiversity.

CREED activities will be delivered through a combination of local professionals and working relationships with research entities, NGOs and others. The main CREED project partners, TNC, E+Co and UNEP, will work with a number of local and national organisations, including clean energy enterprises, consumer credit agencies, micro enterprise and income generation intermediary organisations, financial institutions, and government entities. Maruyama says this work can help to influence broader shifts regarding energy and development that are underway in China and redirect existing sources of finance and support to achieve sustainable energy goals.

8. CHIOTTO Website on-line (June 2003)

More info: <http://www.chiotto.org>

CHIOTTO is a EU funded project in the 5th Framework program. The main target of the project is the installment and extension of measurements of greenhouse gases using tall towers all over Europe. Chiotto is part of the CARBO-Europe cluster. Theoretical predictions of future levels of the most important greenhouse gases cannot be verified without knowledge of today's sources (and sinks) of these gases. Furthermore, without a sound and credible scientific understanding, it is very difficult to gain consensus to move forward on policy. Continued uncertainty about for example the importance of carbon sinks or the exact national greenhouse gas emissions will further limit the implementation and use of instruments aimed at reducing these emissions. In recent years it has become clear that the traditional atmospheric greenhouse gas observing system has severe gaps. Knowledge of for example the global carbon budget derived from atmospheric data was based on sparse sampling at "remote" stations located far from the continents. This marine network is good enough to infer CO₂ fluxes at the hemispheric scale, but cannot resolve these fluxes on the longitudinal scale. An example of the controversy to which this can lead is the current debate on the apportionment of the Northern Hemispheric CO₂ sink between Northern America and Eurasia.

The CHIOTTO-Infra project objective is to build an improved infrastructure for the continuous monitoring of the concentrations of greenhouse gases on the European continent above the surface layer using tall towers. The project is based on and extends existing research projects (AEROCARB, T-COS and TACOS). This will be an important step towards a fully operational continuous observing system in the framework of the Kyoto Protocol for the sources and sinks of the most important greenhouse gases (CO₂, CH₄, N₂O, CO, SF₆) over Europe.

An important aspect of the objective is the establishment of high quality calibrations for the existing and new atmospheric measurement stations, and the implementation of a near-online data-transmission system for tall tower measurements.

We will monitor the intercomparability of the concentration measurements between the institutes operating the air sampling networks. Quality controlled atmospheric concentration, CO₂ flux and additional meteorological data will be archived in a data center accessible to the scientific community through the World Wide Web. We will integrate existing flux towers in the vicinity of the tall towers with the atmospheric stations networks in a synergetic approach enabling the tall towers to become atmospheric monitoring sites for use in transport models.

9. Versnelling van gemeentelijk Klimaatbeleid (19-06-2003)

Bron: Nieuwsbrief Klimaatbeleid juni 2003 (NOVEM)

Door: Ecofys - Henk Monshouwer (foto links) en Koen Eising

Gemeenten spelen vanuit hun planologische verantwoordelijkheden en het directe contact met vele marktpartijen een cruciale rol in het operationaliseren van de landelijke CO₂-reductiedoelstellingen. Dat hebben diverse onderzoeken inmiddels wel aangetoond. Zonder gemeenten wordt het bereiken van zes procent CO₂-reductie, de Nederlandse doelstelling in het Kyoto-protocol, een bijna onmogelijke opgave. De vraag is of we met de huidige aanpak bij gemeenten de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen zien. Beschikken de huidige energie-beleidsmedewerkers in Nederland over voldoende zeggenschap en instrumenten om het complexe klimaatbeleid te verankeren in de organisatie? En kunnen zij de transformatie in het denken en doen van vele diensten en afdelingen bewerkstelligen?

Op dit moment signaleren wij de volgende ontwikkelingen:

- Het aantal energiebeleidsmedewerkers in Nederland neemt weliswaar toe, maar met een krimpend budget of soms zelfs zonder;
- Gemeenten kampen met capaciteitsproblemen om klimaatbeleid te managen en doelstellingen te realiseren;
- De roep om meer managementvaardigheden van energiebeleidsmedewerkers om zoiets complex als klimaatbeleid neer te zetten.

De conclusie, die hieruit volgt, is dat gemeentelijk klimaatbeleid de afgelopen jaren in vele opzichten sterk is verbeterd, maar de echte slag naar professionaliteit en financiële continuïteit, met de Nederlandse klimaatdoelstellingen in het achterhoofd, nog gemaakt moet worden.

De hierboven geschetste situatie legitimeert de vraag hoe in Nederland de opgaande lijn van gemeentelijk klimaatbeleid (meer budget, instrumenten en kennis) vastgehouden kan worden. Een van de oplossingsrichtingen is goed na te denken over het *robuuster* maken van klimaatbeleid in de gemeentelijke begrotingsdiscussies. En natuurlijk liggen hier volop mogelijkheden. Waarom vloeien de kostenbesparingen van gemeentelijke energiebeheer niet automatisch naar de 'kas' voor klimaatbeleid? Waarom geen directe relatie leggen tussen goedkoop inkopen van (groene) stroom en bestemmen van de bespaarde kosten voor klimaatactiviteiten? Zijn gemeenten al op de hoogte van de vele mogelijkheden om zich meer 'ondernemend' bezig te houden met duurzame energie?

Een interessante uitdaging voor de gemeenten in Nederland is dan ook de ontwikkeling van een aanpak of organisatie waarbij vanuit de genoemde opties een lokaal 'revolving fund' wordt gecreëerd voor klimaatbeleid. Een volledig zelfstandig Klimaatfonds dat de garantie vormt voor het aantrekken van de kennis, capaciteit en vaardigheden die zo hard nodig zijn voor integraal lokaal klimaatbeleid. Hiermee wordt tegelijkertijd de (noodzakelijke) prikkel voor verdere professionalisering geïntroduceerd: goed en gedurfd klimaatbeleid wordt tenslotte beloond met extra financiële ruimte voor de toekomstige activiteiten.

10. Duurzame energie fondsen voor particulieren in Limburg en Noord-Brabant

Meer informatie? www.energiebureaulimburg.nl. of www.energie2050.nl

<http://www.energiebureaulimburg.nl/images/logoobl.gif><http://www.energiebureaulimburg.nl/images/logoobl.gif><http://www.energiebureaulimburg.nl/images/logoobl.gif><http://www.energiebureaulimburg.nl/images/logoobl.gif> Het Duurzame Energie Fonds Limburg valt onder de tenderregeling, hetgeen wil zeggen dat er inschrijvingstermijnen zijn waarna ingediende

projecten onderling worden vergeleken. De eerste periode loopt van 21 mei tot 1 oktober 2003. In principe kan iedereen (particulier, onderneming, overheid, etc) een beroep doen op het Duurzame Energie Fonds Limburg. Er zijn echter enkele randvoorwaarden:

- een minimale CO₂-reductie van 5 ton per jaar voor zonthermische - en PV-projecten, 100 ton voor bio-energieprojecten en 10 ton bij alle overige technieken;
- de maximale bijdrage voor een project bedraagt € 100.000,-;
- de kosteneffectiviteit mag niet meer bedragen dan € 50,- per ton CO₂;
- voor de opgewekte elektriciteit worden geen groencertificaten aangevraagd.

<http://www.energie2050.nl/images/logo4.gif><http://www.energie2050.nl/images/logo4.gif><http://www.energie2050.nl/images/logo4.gif><http://www.energie2050.nl/images/logo4.gif>

Het Duurzame Energiefonds Noord-Brabant bestaat al langer en krijgt dit jaar een vervolg. In drie tenderperiodes komt in totaal 1,8 miljoen euro beschikbaar voor de ondersteuning van duurzame energieprojecten in de provincie Noord-Brabant. De regeling is op 20 mei 2003 worden opengesteld. De eerste tenderperiode zal sluiten op 1 oktober 2003. Het energiebedrijf Essent heeft voor de komende twee jaar 600.000 euro beschikbaar gesteld voor het Duurzame Energiefonds Noord Brabant. De Provincie Noord-Brabant stopt 1,2 miljoen euro in het fonds. Projectbureau Energie 2050 uit 's Hertogenbosch voert de regeling uit.

De belangrijkste randvoorwaarden voor bedrijven, die in aanmerking willen komen voor het Duurzame Energiefonds Noord-Brabant zijn:

- voor de elektriciteit die wordt opgewekt mag geen groencertificaat worden aangevraagd;
- er dient een minimale hoeveelheid CO₂-emissiereductie te worden gerealiseerd: voor bio-energie is dat 100 ton CO₂, voor thermische en PV-projecten 5 ton CO₂ en voor alle overige technieken minimaal 10 ton CO₂;
- de totale bijdrage uit subsidies en fiscale maatregelen mag niet meer bedragen dan 40procent van de investering;
- de gevraagde bijdrage kan niet meer bedragen dan € 50,- per vermeden ton CO₂.

11. Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid : Nederland kan nieuwe milieuproblemen niet aan (23-06-2003)

Bron: MilieuActueel, 23 juni 2003 : <http://www.milieuactueel.nl>

Het beleid van de Nederlandse overheid is niet afdoende voor de milieuproblemen die zich in de (nabije) toekomst zullen voordoen. Voor nog openstaande en nieuwe milieuproblemen, zoals de problematiek van de klimaatverandering en de afnemende biodiversiteit, kan niet worden uitgegaan van de bestaande, vertrouwde beleidsconcepten. Deze pasten wel bij de zintuiglijk waarneembare milieuproblemen, zoals stank, geluidshinder of verontreinigd zwemwater. Maar bij de nieuwe problemen doen de effecten zich niet hier en nu voor, en is er daardoor nog geen gevoel van maatschappelijke urgentie. Immers, niemand merkt er nu nog wat van. Kennis over wat er mis kan gaan moet worden gemobiliseerd, en die kennis moet breed maatschappelijk worden gedeeld en gedragen. Het beleid moet dit zien te bereiken, omdat anders de milieubelangen op langere termijn het steeds zullen afleggen tegen andere belangen. Dit is de kern van het rapport Nieuwe wegen in het milieubeleid dat de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (wrr) vandaag publiceert.

In het verleden is een aantal, vooral de zintuiglijk waarneembare, milieuproblemen beheersbaar gemaakt. Veel meer problemen zijn echter nog onopgelost. Bovendien bestaat de kans dat steeds nieuwe milieugevaren de kop zullen opsteken, bijvoorbeeld als bijeffect van nieuwe technologieën. Kenmerk van veel van deze problemen is dat de schade onherstelbaar is wanneer die zich voordoet. Dan kan de klimaatverandering niet meer ongedaan worden gemaakt of kunnen de uitgestorven soorten niet meer terugkomen. Het nationale milieubeleid staat dus meer dan voorheen voor de opgave om voor de fout uit te leren. Dit vraagt om doordacht overheidshandelen voordat de nadelige effecten zich daadwerkelijk, voor het grote publiek zichtbaar, manifesteren. Deze opgave stelt hoge eisen aan de maatschappelijke legitimatie van milieubeleid, terwijl het gevoel van maatschappelijke urgentie van milieuproblemen steeds verder afneemt. Deze kwetsbaarheid in het huidige en komende milieubeleid wordt nog onvoldoende onderkend.

Voor de vorming van nieuw milieubeleid zijn volgens de raad kennisontwikkeling, maatschappelijke inbedding van die kennis, en een goede schakeling tussen het nationale en internationale vooral Europese niveau van belang. Ten aanzien van het eerste punt dient de inbreng van wetenschappelijk hoogwaardige, onafhankelijke kennis over de nieuwe generatie milieuproblemen te worden vergroot. In de tweede plaats is een vertaling van die abstracte milieukennis naar de belevingswereld van de burgers noodzakelijk.

In de derde plaats is van groot belang dat de Nederlandse inbreng in het internationale besluitvormingsproces adequaat geschiedt. Daar schort het nog wel aan. Zo worden in Europa richtlijnen aanvaard zonder dat in Nederland een goed beeld bestaat van de consequenties die dat heeft. De nitraatrichtlijn is daarvan een pijnlijk voorbeeld: de mestproblematiek van de boeren is volstrekt niet overzien toen de richtlijn tot stand kwam. De scharnierfunctie tussen nationaal en internationaal beleid moet daarom worden versterkt.

Colofon:

The CCB-Bulletin is a news bulletin for researchers in the field of global environmental change from Wageningen University and Research Centre, as well as for people who are interested. The bulletin is provided by the Climate Change and Biosphere Research Centre (CCB - Wageningen UR). This bulletin board is intended for information exchange, like announcements of workshops, conferences, job opportunities and education courses in relation to global change research. It will be sent to you every 3 weeks, in case of vacancies we may use it ad-hoc.

Would you like to add a news item or a changes in E-MAILADRES or you want to be removed from this newsbulletin ?

Please, contact us by e-mail: Jeroen Veraart: jeroen.veraart@wur.nl

© 2003 CCB Wageningen-UR